

Algemene Cel Drugsbeleid
permanente coördinatie

GOKVERSLAVING BELEIDSACTIEPLAN 2022-2028

VERSIE 23 MAART 2022

CONTENTS

1	PREVENTIEVE MAATREGELEN OM TE VOORKOMEN DAT HET AANTAL PROBLEMATISCHE GOKKERS TOENEEMT	5
2	MAATREGELEN OM PROBLEMATISCHE GOKKERS EEN ADEQUAAT ZORGAANBOD TE KUNNEN BIEDEN	10
3	MAATREGELEN TER BEVORDERING VAN DE MONITORING VAN DE PROBLEMATIEK	12
4	BRONNEN	13
5	BIJLAGEN	14
5.1	Bijlage 1: Overzicht educatief materiaal voor jongeren	14
5.1.1	Preventiematerialen Vlaamse Vereniging voor Alcohol en andere Drugs (VAD), februari 2022	14
5.1.2	Preventiematerialen gericht aan jongeren - Kansspelcommissie	15

INLEIDING

In 2016 kreeg de ACD het mandaat om een gecoördineerde visie te formuleren op het gokbeleid in België. Een ad hoc werkgroep “Gokken” werd bijgevolg opgericht, die eerst een synthesenota opmaakte waarin het huidige gokbeleid in België in kaart werd gebracht. In 2017 werd vervolgens een advies gepubliceerd door de Hoge Gezondheidsraad omtrent de behandeling van gokstoornissen. In 2018 ontwikkelde de werkgroep een visienota die voorgelegd werd aan de Thematische Vergadering Drugs van het IMC Volksgezondheid.

Op 15 juli 2021 kreeg de ACD opnieuw het mandaat om deze visieteksten om te zetten in een concreet beleidsactieplan inzake gokverslaving. Dit geïntegreerd actieplan heeft tot doel om - zowel op vlak van vraag als aanbod - gecoördineerde maatregelen te nemen ter bescherming van de speler om te voorkomen dat het aantal problematische gokkers toeneemt en om problematische gokkers een adequaat zorgaanbod te kunnen bieden. Voor deze maatregelen wordt gekeken naar maatregelen op vlak van regelgeving, omgevingsinterventies, educatie en zorg en begeleiding (incl. zelfhulp).

Volgende operationele doelstellingen werden geformuleerd:

1. Preventieve maatregelen om te voorkomen dat het aantal problematische gokkers toeneemt
 - 1.1. Versterken van educatie bij de brede bevolking
 - 1.2. Versterken van educatie bij kwetsbare groepen
 - 1.3. Versterken van educatie bij de spelers
 - 1.4. Versterken van educatie bij intermediairen en zorgverleners in de eerste lijn
 - 1.5. Bijkomend beperken van gok- en spelmogelijkheden voor alle spelers
 - 1.6. Bijkomend beperken van gok- en spelmogelijkheden voor spelers met een verhoogd risicoprofiel
 - 1.7. Versterken van de mogelijkheden van de speler (en naasten) om een risicovol gokgedrag snel zelf te detecteren
 - 1.8. Versterken van de expertise en tools voor intermediairen en zorgverleners om problematisch gokgedrag sneller te detecteren
 - 1.9. Versterken van de handhaving van de kansspelwetgeving
2. Maatregelen om problematische gokkers een adequaat zorgaanbod te kunnen bieden
 - 2.1. Verlagen van de drempels naar de hulpverlening voor problematische gokkers
 - 2.2. Versterken van het aanbod van vroeginterventie door middel van kortdurende interventies in groep, individueel of online
 - 2.3. Versterken van de ambulante behandelmogelijkheden
 - 2.4. Versterken van de residentiële behandelmogelijkheden
3. Maatregelen ter bevordering van de monitoring van de problematiek
 - 3.1. Verbeteren van de monitoring van de prevalentie van gokverslaving en de registratie van zorgnoden
 - 3.2. Stimuleren van wetenschappelijk onderzoek

Belangrijke opmerking: onderzoek op het gebied van de volksgezondheid toont aan dat er aanzienlijke verschillen bestaan tussen mannen en vrouwen wat betreft levensverwachting, mortaliteit, morbiditeit, maar ook wat betreft voorstellingen van gezondheid en gezondheidsgedrag.

Om de ongelijkheden tussen mannen en vrouwen op sociaal en gezondheidsgebied te bestrijden en de vele gendervooroordelen die in deze sectoren kunnen worden geconstateerd te vermijden, moet derhalve in alle sociale en gezondheidsbeleidsmaatregelen een genderbenadering worden ontwikkeld, waarbij rekening wordt gehouden met zowel de positieve als de negatieve gevolgen van de genomen besluiten (zowel materieel als budgettair) en de uitvoering daarvan op gender, en dus op mannen en vrouwen.

Al de bovenvermelde doelstellingen zullen bijgevolg worden uitgevoerd met inachtneming van kwetsbare groepen en de genderdimensie.

Ter informatie, in het **federale regeerakkoord** staat volgende vermelding: “de regering zal de nodige maatregelen nemen om schuldenlast door gokschulden en gokverslaving te bestrijden. De wetgeving rond de (online) kansspelen wordt daarbij geëvalueerd en daarna, indien nodig, bijgestuurd. De samenstelling en de werking van de Kansspelcommissie zullen indien nodig herzien worden. Er gaat bijzondere aandacht naar de bescherming van minderjarigen en de handhaving ten aanzien van aanbieders uit het buitenland”.

Beleidsactieplan

1 PREVENTIEVE MAATREGELEN OM TE VOORKOMEN DAT HET AANTAL PROBLEMATISCHE GOKKERS TOENEEMT

Maatregel	Beoogde doelstelling	Wie
Het ontwikkelen van algemene preventiecampagnes gericht op sportwedenschappen en online casinospelen.	1.1 Versterken van educatie bij de brede bevolking	Gemeenschappen
<ul style="list-style-type: none">Aanpassen van de waarschuwendende boodschap "Speel met mate" naar analogie met Frankrijk (« <i>Jouer comporte des risques: isolement, endettement</i> ») en Nederland (“<i>Wat kost gokken jou? Stop op tijd. 18+</i>”)Waarschuwendende boodschap vergezellen van telefoonnummer en link naar erkende autoriteit.Aan elke poster, video en radioboodschap een preventieboodschap toevoegen met een link naar een erkende autoriteit (Druglijn, www.stopouencore.be)	1.1 Versterken van educatie bij de brede bevolking 1.3 Versterken van educatie bij de spelers	KSC met input van experten-organisaties
<u>Jongeren</u> : verder implementeren van educatieve programma’s voor jongeren door een erkende, onafhankelijke en geloofwaardige autoriteiten (zie bijlage 1).	1.2 Versterken van educatie bij kwetsbare groepen	Gemeenschappen
<u>Personen met een financiële kwetsbaarheid</u> : hernemen en opnieuw bekendmaken van bestaande materialen voor OCMW’s door een erkende, onafhankelijke en geloofwaardige autoriteit	1.2 Versterken van educatie bij kwetsbare groepen	Gemeenschappen/ OCMW’s/ POD maatschappelijke integratie (verspreiding)
Opmaak van een didactisch pakket voor jongeren van 14 tot 18 jaar door een erkende, onafhankelijke en geloofwaardige autoriteit voor scholen in Brussel/Wallonië, geïnspireerd op bestaande pakketten en soortgelijke projecten in Vlaanderen, Zwitserland, Frankrijk (Bien jouer, didactische fiches over spelletjes...)	1.2 Versterken van educatie bij kwetsbare groepen	Gemeenschappen
Opmaak van een duidelijke klachtenprocedure.	1.2 Versterken van educatie bij kwetsbare groepen	Justitie/KSC
Ontwikkelen van een opleiding voor werknemers van instellingen die kans- en gokspelen aanbieden (reeds voorzien in wetgeving), zowel vanuit het standpunt van de gezondheidszorg als vanuit een juridisch en technisch standpunt.	1.2 Versterken van educatie bij kwetsbare groepen	KSC i.s.m. Volksgezondheid en experten-organisaties

Het ontwikkelen en verspreiden van eenvoudige, didactische (ludieke) videocapsules door een erkende, onafhankelijke en geloofwaardige autoriteit om de illusie te doorprikken dat een speler een kansspel kan beheersen of controleren. Deze actie staat reeds gepland bij de KSC.	1.3 Versterken van educatie bij de spelers	Gemeenschappen
Sensibiliseren van Belgische spelers via sociale netwerken (twitter, facebook...) door een erkende, onafhankelijke en geloofwaardige autoriteit om hen bewust te maken van de risico's van kans- en gokspelen. Inzetten en ondersteunen van 'influencers' om via hun kanalen preventieboodschappen mee te helpen verspreiden.	1.3 Versterken van educatie bij de spelers	Gemeenschappen
Juridisch vastleggen van de voorwaarden voor de automatische mechanismen van zelfcontrole, zoals pop-up en waarschuwingen om spelers een beter inzicht te geven in hun spelgedrag.	1.3 Versterken van educatie bij de spelers 1.7. Versterken van de mogelijkheden van de speler (en naasten) om een risicovol gokgedrag snel zelf te detecteren	Justitie (regelgeving), operatoren (ontwikkeling en implementatie)
Versterken van het bestaande opleidingsaanbod over probleemgokken voor professionals (huisartsen, psychologen, onderwijspersoneel / opvoeders, schuldbemiddelaars, OCMW's, ...) waarbij o.a. het bestaande hulpaanbod beter bekend wordt gemaakt.	1.4 Versterken van educatie bij intermediairs en zorgverleners in de eerste lijn 1.8 Versterken van de expertise en tools voor intermediairs en zorgverleners om problematisch gokgedrag sneller te detecteren 2.1 Verlagen van de drempels naar de hulpverlening voor problematische gokkers	Volksgezondheid (huisartsen, psychologen), Gemeenschappen, POD Maatschappelijke integratie
Ontwikkelen van de opleiding voor werknemers van instellingen die kans- en gokspelen aanbieden (reeds voorzien in wetgeving zowel vanuit het standpunt van de gezondheidszorg als vanuit een juridisch en technisch standpunt.	1.4 Versterken van educatie bij intermediairs en zorgverleners in de eerste lijn 1.6 Bijkomend beperken van gok- en spelmogelijkheden voor spelers met een verhoogd risicoprofiel	KSC i.s.m. Volksgezondheid en expertiseorganisaties
Opmaak van de Koninklijke Besluiten inzake online kansspelen	1.5 Bijkomend beperken van gok- en spelmogelijkheden voor alle spelers	Justitie
Opschalen van de strijd tegen illegale sector	1.5 Bijkomend beperken van gok- en spelmogelijkheden voor alle spelers	KSC

Opschalen van de strijd tegen schijndagbladhandelaar, met name door de verstrenging van de criteria om als dagbladhandel weddenschappen te mogen aanbieden via een Koninklijk besluit.	1.5 Bijkomend beperken van gok- en spelmogelijkheden voor alle spelers	Justitie
Uitwerken en handhaven van een verbod op 3.3-automaten door middel van het Koninklijk besluit inzake uitgezonderde activiteiten met beperkte inzet en winst (reeds in wetsvoorstel).	1.5 Bijkomend beperken van gok- en spelmogelijkheden voor alle spelers	Justitie/KSC
Onderzoeken van de mogelijkheid om het aanbod inzake kansspelen (aantal vergunningen) te beperken, onder andere door het optimaal inzetten van het gemeentelijk vergunningsbeleid.	1.5 Bijkomend beperken van gok- en spelmogelijkheden voor alle spelers	Justitie, lokale overheden
Invoeren van een verbod op gratis (online) kansspelen en bonussen. Uitvoering van het wetsvoorstel ter verduidelijking van artikel 60 van de Kansspelwet inzake het aanbieden van verplaatsingen, maaltijden, dranken of geschenken aan het cliënteel, etc. (waaronder gratis spelen en bonussen) (reeds in wetsvoorstel).	1.5 Bijkomend beperken van gok- en spelmogelijkheden voor alle spelers	Justitie
Analyse van de problematiek en de gevaren van weddenschappen op e-sports en desgevallend het inzetten van beperkende maatregelen en verbodsbepalingen.	1.5 Bijkomend beperken van gok- en spelmogelijkheden voor alle spelers en 1.6. voor spelers met een verhoogd risicoprofiel	Justitie, KSC en extern onderzoeksinstituut
Gefaseerd invoeren en handhaven van een uitgebreide beperking inzake reclame voor kans- en gokspelen (opleggen van quota's, beperking van de zendtijd, voorzien in effectieve en ontradende sancties bij niet-naleving van de voorschriften inzake de verspreiding en de inhoud van reclame zoals bepaald in het KB van 2018), met bijzondere aandacht voor digitale marketingmethoden- en kanalen, met het oog op een uiteindelijk verbod.	1.5 Bijkomend beperken van gok- en spelmogelijkheden voor alle spelers	Justitie
Beperking van sponsoring (o.a. van influencers of pronostiekers) vanuit de goksector met het oog op een uiteindelijk verbod.	1.5 Bijkomend beperken van gok- en spelmogelijkheden voor alle spelers	Justitie
Wettelijke verankering en versterking van het cumulverbod voor websites, inclusief een verbod op doorverwijzing tussen websites met andere types kansspelen (zie uitspraak van het grondwettelijk hof van 16 september 2021 en wetsvoorstel)	1.5 Bijkomend beperken van gok- en spelmogelijkheden voor alle spelers	Justitie
Plafonnering van het wekelijkse online speellimiet naar 200 € per week, per website (reeds in uitvoering).	1.5 Bijkomend beperken van gok- en spelmogelijkheden voor alle spelers en	Justitie

	1.6 voor spelers met een verhoogd risicoprofiel	
Verder analyseren van de mogelijkheden om de speellimiet per speler vast te leggen op max. 250€ in totaal per week, over alle goksites heen, en het desgevallend formuleren van concrete voorstellen.	1.5 Bijkomend beperken van gok- en spelmogelijkheden voor alle spelers	Werkgroep gokken ACD op basis van onder meer de studie van de KSC
Verdere analyse van de impact en haalbaarheid van het invoeren van een maximaal uurverlies in plaats van maximaal gemiddeld uurverlies, en het desgevallend formuleren van concrete voorstellen.	1.5 Bijkomend beperken van gok- en spelmogelijkheden voor alle spelers	Werkgroep gokken ACD op basis van onder meer de studie van de KSC
Invoeren van de verplichting om de retourpercentages voor (gratis) speldemo's gelijk te maken aan het retourpercentage voor reële kans- en geldspelen.	1.5 Bijkomend beperken van gok- en spelmogelijkheden voor alle spelers	Justitie
Uitbreiden van de kansspelwet met de toepassing van EPIS in dagbladhandels (reeds in wetsvoorstel).	1.6 Bijkomend beperken van gok- en spelmogelijkheden voor spelers met een verhoogd risicoprofiel	Justitie
Opmaak van een uitvoeringsbesluit waardoor EPIS ingevoerd kan worden in wedkantoren, op renbanen en bij dagbladhandelaars.	1.6 Bijkomend beperken van gok- en spelmogelijkheden voor spelers met een verhoogd risicoprofiel	Justitie
Mogelijkheden onderzoeken om EPIS toe te passen in de buurlanden of om samenwerkingsakkoord met de buurlanden aan te gaan betreffende de Belgische spelers.	1.6 Bijkomend beperken van gok- en spelmogelijkheden voor spelers met een verhoogd risicoprofiel	KSC
Verbieden van de mogelijkheid van operatoren om reclame te verzenden naar spelers die hun spelersrekening afgesloten hebben.	1.6 Bijkomend beperken van gok- en spelmogelijkheden voor spelers met een verhoogd risicoprofiel	Justitie
Legale gokaanbieders ertoe verplichten de uitsluitingsoptie via EPIS duidelijk zichtbaar aan te bieden op hun website.	1.6 Bijkomend beperken van gok- en spelmogelijkheden voor spelers met een verhoogd risicoprofiel	Justitie
Verhogen van minimumleeftijd naar 21 jaar voor sportwedenschappen.	1.6 Bijkomend beperken van gok- en spelmogelijkheden voor spelers met een verhoogd risicoprofiel	Justitie
Invoeren van het verplicht gebruik van e-ID voor de toegang tot gok- en kansspelen.	1.6 Bijkomend beperken van gok- en spelmogelijkheden voor spelers met een verhoogd risicoprofiel	Justitie

Juridisch vastleggen van automatische mechanismes voor zelfcontrole, zoals pop-ups met waarschuwingen over speeltijd en verlies.	1.7. Versterken van de mogelijkheden van de speler (en naasten) om een risicovol gokgedrag snel zelf te detecteren	Justitie
De kansspelcommissie en de kansspelwetgeving zal geëvalueerd worden door een groep van onafhankelijke experts. Hierbij wordt tevens de verantwoordelijkheid inzake zorgplicht voor operatoren opgenomen. Op basis van het rapport zullen er voorstellen geformuleerd worden ter bijsturing van de werking van de Kansspelcommissie als regulerend orgaan. Aandacht zal besteed worden aan een evenwichtige en structurele vertegenwoordiging van justitie-, volksgezondheids- en verslavingsdeskundigen.	1.9 Versterken van de handhaving van de kansspelwetgeving	Justitie

2 MAATREGELEN OM PROBLEMATISCHE GOKKERS EEN ADEQUAAT ZORGAANBOD TE KUNNEN BIJEN

Maatregelen	Beoogde doelstelling	Wie
Opmaken en verspreiden van preventiecampagnes gericht naar de omgeving/naasten van personen met een gokstoornis, met een link naar een website en een telefoonnummer.	2.1 Verlagen van de drempels naar de hulpverlening voor problematische gokkers	Gemeenschappen in samenwerking met de KSC
Bevorderen van de bekendmaking van (online)hulpverlening (gokhulp.be, joueurs.aide-en-ligne.be, kliniek voor spel- en andere gedragsverslavingen CHU Brugmann, ...), o.a. door middel van de versterking van het opleidingsaanbod voor eerstelijns zorgverleners en intermediairs.	2.1 Verlagen van de drempels naar de hulpverlening voor problematische gokkers	Volksgezondheid voor huisartsen en ELP's
Analyseren van de mogelijkheden voor het invoeren van een verhoging van de belasting op spelen en weddenschappen (momenteel 15% op de opbrengst), rekening houdend met de impact op de financiering van de KSC.	2.1 Verlagen van de drempels naar de hulpverlening voor problematische gokkers	Gewestelijke belastingdiensten
Versterken van het vormingsaanbod voor hulpverleners in het eerste lijn met het oog op deskundigheidsbevordering in screening, vroeginterventie en de behandeling van gokverslaving.	2.2 Versterken van het aanbod van vroeginterventie door middel van kortdurende interventies in groep, individueel of online	Volksgezondheid, Gemeenschappen
Ondersteunen en versterken van de oprichting van anonieme zelfhulpgroepen voor spelers. Zie voorbeeld in Vlaanderen (" Trefpunt zelfhulp ") waarbij bottom-up initiatieven ondersteund worden met advies, vorming en begeleiding.	2.2 Versterken van het aanbod van vroeginterventie door middel van kortdurende interventies in groep, individueel of online	Gemeenschappen
Versterken van de bekendmaking van het hulpaanbod gespecialiseerd in de begeleiding van personen met een gokstoornis, o.a. via de online hulptools.	2.3 Versterken van de ambulante behandelmogelijkheden	Volksgezondheid, Gemeenschappen
Analyseren van de mogelijkheden en versterken van het ambulante aanbod (bv. investeren in deskundigheidsbevordering van hulpverleners uit de ambulante zorg in thema gokken en meer specifiek in screening, vroeginterventie en behandeling van gokverslaving). Het ambulante aanbod betreft ook de context: partners, ouders, kinderen, naasten,... van de persoon met een gokverslaving.	2.3 Versterken van de ambulante behandelmogelijkheden	Volksgezondheid, Gemeenschappen
Analyseren van de haalbaarheid, wenselijkheid en budgettaire impact omtrent de uitbreiding van de Revalidatieovereenkomsten zodat ook personen met een	2.3 Versterken van de ambulante behandelmogelijkheden	Gemeenschappen, i.s.m. RIZIV

<p>gokstoornis eveneens behandeld kunnen worden via de o.a. Therapeutische Gemeenschappen.</p> <p>Aandachtspunt: het residentiële aanbod betreft op structurele wijze partners, ouders, kinderen, naasten,... van de persoon met een gokverslaving (werken met context). Dit in functie van een duurzame re-integratie van de patiënt, en ter ondersteuning van het mentaal welzijn van de naasten.</p>	<p>2.4 Versterken van de residentiële behandel mogelijkheden</p>	
---	--	--

3 MAATREGELEN TER BEVORDERING VAN DE MONITORING VAN DE PROBLEMATIEK

Maatregelen	Beoogde doelstelling	Wie
Opnemen van de behandelingsaanvragen die betrekking hebben op gokstoornissen in de registratiemodule van de Treatment Demand Indicator (TDI)	3.1 Verbeteren van de monitoring van de prevalentie van gokverslaving en de registratie van zorgnoden	Sciensano
Voorzien in verplichting operatoren om online gokgedrag te monitoren (zie eerste voorstel KB 25/10/2018)	3.1 Verbeteren van de monitoring van de prevalentie van gokverslaving en de registratie van zorgnoden	KSC
Opnemen van gokstoornissen als prioritair onderzoeksthema voor de oproep van 2022 in het Federaal Onderzoeksprogramma Drugs van de POD Wetenschapsbeleid (BELSPO)	3.2 Stimuleren van wetenschappelijk onderzoek	ACD/BELSPO

4 BRONNEN

Mertens, François – asbl Le Pélican, présentation, 09/12/2022

Noël, Xavier - Université Libre de Bruxelles, présentation « *Quelles priorités en matière de lutte contre l’addiction au jeu de hasard et d’argent en Belgique?* », 09/12/2021

VAD, nota “*Tien actiepunten voor een interfederaal gokbeleid, gedragen door wetenschappelijke evidentie*”, 08/12/2021,

VAD, nota “*Reclame voor kansspelen: nota*”, 08/12/2021

VAD, presentatie, 09/12/2022

Willemen, Ronny - Zorggroep Zin, presentatie, 07/12/2021

5 BIJLAGEN

5.1 Bijlage 1: Overzicht educatief materiaal voor jongeren

5.1.1 Preventiematerialen Vlaamse Vereniging voor Alcohol en andere Drugs (VAD), dd februari 2022

Informatie over gokken

VAD beschikt over diverse materialen met informatie rond gokken:

- *Dossier gokken*
- *Factsheet gokken*
- *Factsheet gokken in de sport*
- *Online vorming: 'productinformatie' over gokken*
- *Wat zegt de wet over gokken*
- *Infographic kansspelwet en wetgeving Nationale Loterij*
- *Infographic e-sports en e-sportsbetting*
- *Infographic gokken in de sport*
- *Leerlijn verslavingspreventie in onderwijs*
- *Juridische handvatten voor het gebruik en misbruik van alcohol en andere drugs*
 - Deze drie naslagwerken bieden informatie over het wettelijk kader bij het omgaan met alcohol, andere drugs en gokken binnen verschillende sectoren (op school, in het jeugdwerk en in de bijzondere jeugdzorg).
- *Affiche 'Wedden op sportwedstrijden?'*
 - Deze affiche wil personen die (willen) deelnemen aan sportweddenschappen bewust maken van de risico's. De affiche promoot ook altijdprijs.org. Daar kan je doorklikken naar informatie over de risico's van wedden op sportwedstrijden en tools om de eigen kennis en risico' in te schatten, naast heel wat tips om het leuk te houden.
- *Drugs ABC – gokken (Druglijn folder)*
- *Stoppen met drank, drugs, pillen of gokken (De Druglijn)*
 - Deze folder biedt basisadvies en houvast voor wie wil stoppen met drank, drugs, pillen of gokken.
- *Iemand steunen bij het stoppen met drank, drugs, pillen en gokken (De Druglijn)*
 - Voor de omgeving
- *Recht op antwoord. Informatie voor ouders (De Druglijn):*
 - Voor de ouders
- *Postkaart zelftest gokken*
 - Deze postkaart promoot de zelftest gokken op de website van De DrugLijn.

Preventiemethodieken

- *You bet*
 - Educatief materiaal voor 14-18 jarigen
- *Zelftests op de Druglijn*
- *Kennistests op de Druglijn*
- *Gokcalculator op de Druglijn*
- *GRIP*
 - Online tool op de website van De Druglijn voor ouders, partners of kinderen (koop) van mensen met een afhankelijkheidsprobleem
- *"Omdat iedereen erbij wint, samen voor een lokaal gokbeleid"*
 - Stappenplan voor gemeenten
- *Me-assist*
 - Website voor artsen en welzijnswerkers: <https://www.me-assist.com/>

- Deze website biedt een gratis online gevalideerd screeningsinstrument voor gokken: NODS-PERC: <https://www.me-assist.com/test/nods-perc>
- *'Hoe motiveer je cliënten om aan de slag te gaan met hun middelengebruik, gamen of gokken?'*
 - Gespreksleidraad rond alcohol, drugs, gamen, gokken voor hulpverleners in het welzijnswerk.
 - Ook geschikt voor CAW/OCMW
- *Mijn cliënt en middelengebruik: Begeleidingslijn & inspiratiebox om te gebruiken bij mensen met een beperking:*
 - Deze gids biedt tools aan om een cliënt met een verstandelijke beperking te begeleiden, bij vermoedens van problematisch gebruik van alcohol, cannabis of andere middelen. Deze aanpak is ook toepasbaar bij gokken en gamen.

5.1.2 Preventiematerialen gericht aan jongeren - Kansspelcommissie

<https://www.gamingcommission.be/nl/preventiefilm-voor-jongeren-van-14-tot-18-jaar>

Bluf! was een campagne die zich richtte tot jongeren van 14 tot 18 jaar. Voor deze campagne werden een film, een pedagogisch dossier en een educatief gezelschapsspel ontwikkeld. Het is de bedoeling om met de campagne zoveel mogelijk jongeren te bereiken en hen erop te wijzen dat een spelletje onder vrienden snel kan ontaarden in een uitzichtloze situatie van schulden en gokverslaving. Het preventiepakket Bluf! is gratis aan te vragen bij de KSC via info@gamingcommission.be.